

KAMERATER.

Halvårsmøtet 18/6 vedtok å velge en politisk nestformann, som i spissen for en 3-mannskomite skal ta seg av den indre debatt. Følgende ble valgt: Anne H [redacted], Helge F [redacted], Pål B [redacted]. Dette er gruppens første bulletin. Vi er interessert i din mening om den og ber deg henvende deg til oss, så vi kan formidle synspunktene videre.

"Uten praksis er teori blind, uten teori er praksis meningsløs". Denne sannhet sier oss at vi må vokte oss vel for å bli ensidige i arbeidet. F.eks. må den politiske gruppen stå i nær kontakt med den organisatoriske, der Frank K [redacted] er leder. Vi håper ellers på det beste samarbeid med alle medlemmer og våre nærmeste sympatisører. Det er viktig at alle meninger blir drøftet.

Gruppens arbeidsoppgaver.

Vi ser det som vår oppgave å formidle idéer og debatt, samt å fremme skoleringen. Dette vil vi gjøre ved å foreslå litteratur, ved å inspirere til debatt og studier og i en viss forstand ved å provosere. Vi tror at laget har forsømt studiet av de sosialistiske klassikerne og at tiden nå er inne til å ta igjen det forsømte. De best skolerte deler av SUF er nå i ferd med å diskutere

POLITISK BULLETIN NR. 1
for
BÆRUM SUF.

Adresse: Pål Ivar B [redacted].
H [redacted] lsvn. [redacted], Jar.

NB! LANDSMØTE . 20 sept.

disse sakene for fullt og for å bli med i utviklingen må også vi sette oss inn i de erfaringer som er vunnet ved f.eks. Marx, Lenins og Maos teori og praksis. Studielederen - Per Eivind Sivil vil i høst sette i gang studiesirkler over dette og det er viktig at alle deltar i disse studiene, enten for å kritisere den retning SUF nå beveger seg i eller for å føre retningen videre. Vi tror ikke det er mulig å diskutere innad i SUF med noe utbytte hvis vi ikke har dette grunnlaget.

Vi tar imot innlegg til bulletinen, men helst bare om saker som ikke har interesse for lagsavisa (ved F. g.). Gruppen skal også legge opp debatter i laget og på medlemmenes oppfordring utarbeide forslag til uttalelser o.l. Det er viktig at idéene kommer fra medlemmene og at medlemmene får diskutert forslagene grundig før de vedtas. Dette prinsipp: Fra massene og til massene" kalles i sosialistisk litteratur "Demokratisk sentralisme" og vi mener dette er en riktig arbeidsstil for en slik organisasjon som SUF er i ferd med å utvikle seg til.

De feil som er gjort både i vårt og andre lag kan etter vår mening bare rettes på ved at vi diskuterer skikkelig og at alle kommer med sine meninger. Alt må frem til diskusjon. Vi skal lære av feilene våre, men helst ikke gjenta dem. Styret må følge opp debatten med analyser av de aksjonene vi gjør. (vi skal i et senere nr. behandle dette bedre i en artikkel "Om praksis").

Utgangspunktet for våre debattopplegg er den debatt vi startet på siste halvårsmøte og den som ble ført på SUFs sommerleir. (vi skulle vært 30 stk. der, ikke 3). Det kreves endel av oss alle å sette seg inn i den tankegang som ligger til grunn for debatten. Jeg gjentar: Kamerater, vi må studere. Og vi må være tålmodige. Ingen av oss er utlært på noen uker. Så får vi lære av hverandre.

Belandsmøtedokumentene som er kommet ut vil vi presentere her, men debatten om dem må vi bruke medlemsmøter til.

Enkelte synspunkter vil vi formidle i form av "forklaringer" og kommentarer til uttrykk som er i bruk i diskusjonen, men som for mange naturlig nok foreløpig fortone seg som floskler og tomt prat. Dette gjør vi for å slippe lange forklaringer når vi diskuterer oss i mellom. Men først bør vi diskutere uttrykkene og bli enige om hva vi og andre mener med dem. Dere må si fra hvis dere synes dette er en gal metode å lage bulletinen på.

Forklaringer og kommentarer.

"Analyse". Undersøkelse av motisigelser i forhold og problemer. dvs. Den analytiske metode er dialektisk. Her vil vi så sterkt vi kan understøtte at analyse må foretas på grunnlag av praksis. Rent teoretiske "skrivebordsanalyser" har liten verdi.

"Disiplin". Mindretallet retter seg etter og slutter lojalt opp om flertallsvedtak. F. eks. bør ikke et mindretall angripe flertallsbeslutningene i borgerpressa. Dette vil føre til et mindretalls-"diktatur" i det vedtaket på denne måten mister hele sin gjennomslagskraft. For å underlegge seg et vedtak, må man selvsagt ha hatt anledning til å diskutere det. Om mulig bør alle vedtak fatte seg etter metoden med "diskusjon og overtalelse", ikke ved at vedtaket trumfes igjennom.

"Demokratisk sentralisme" er delvis forklart i innledningen. Vi supplerer med et sitat av Mao: "I hele vårt arbeid må en riktig ledelse alltid bygge på prinsippet 'fra massene og ut til massene'. De to innebærer: å sammenfatte massenes (enkeltstående og usystematiske) meninger og derpå gå ut i massene med dem (generalisert og systematisert som resultat av studium) igjen, propagere dem og forklare dem, gjøre dem til selve massenes idéer slik at massene holder fast ved dem og setter dem ut ilivet, og samtidig bruker massenes handling som prøve på at disse idéene er riktige. Deretter blir det på nytt å sammenfatte massenes meninger om igjen og gå ut til massene med dem, slik at massene holder fast ved dem - og slik videre, om og om igjen i en endeløs spiral. Idéene blir på dette viset riktigere, mer livsnære og fullverdige for hver gang!"

"Kaderparti", "Kadre": Lenins teorier krever et sterkt parti som kan stå i spissen for arbeiderklassen og lede massenes spontane reaksjoner mot monopolkapitalen inn i et riktig spor, dvs. slik at arbeiderklassen kan frigjøres fra kapitalens diktatur. Bare de mest aktive og best skolerte "Kadrene" kan ta seg av en slik oppgave som proletariatets tjenere.

Et "Marxist-Leninistisk parti" står på proletariatets side i klassekampen. Det er oppbygd som et kaderparti og anvender den "Demokratiske sentralismen". Partiet står som navnet sier på Marxismen slik den er videreført av bl.a. Lenin (og Mao). På sommerleiren ville mange at SUF med tiden skulle utvikle seg til et slikt parti. Dette vil sikkert bli berørt på landsmøtet, kanskje ved forslag om at medlemmene forplikter seg til å jobbe (som et første trinn). Spørsmålet om eksklusjonsparagraf ^{for} blir muligens også tatt opp. Den vil i så fall være en ren sikkerhetsanstaltning og ikke i bruk til vanlig.

"Proletariatets diktatur". Arbeiderklassens kontroll (diktatur) over kapitalen. Dette vil være i funksjon under sosialismen (Kommunismens første fase), men blir av seg selv overflødig i det klasselese samfunn. (Se Lenin: Staten og revolusjonen. Fås på norsk)

Litteratur.

1. Maos "lille rød".
2. Lenin: Staten og revolusjonen.
3. Ungsosialisten. (alle numre.)
4. Mao: Om praksis.

Vi vil ikke på noen måte dirigere medlemmenes lesning. Når vi foreslår disse skriftene i første omgang er det fordi denne listen gir et godt grunnlag for den debatten vi kan vente oss det kommende år. Særlig tror vi at 1. og 2. er viktige og at de egner seg best for lesning i studiegrupper. Vi vil senere komme med en fyldigere liste, bl.a. er Sentralstyret i ferd med å utarbeide en liste over marxistisk litteratur som sikkert vil interessere. De som har vanskeligheter med å skaffe seg disse bøkene kan vi muligens hjelpe til å få tak i dem.

Noen av dere er sikkert opptatt av eller interessert i å skaffe dere kjennskap til litteratur som avviker fra grunnlaget i marxismen. Vårt råd her (og ta det ubelukkende som et råd) er at denne litteraturen kommer i annen rekke. For å kunne føre en debatt om ideologi sammen bør vi ha noenlunde det samme grunnlaget. Det beste utgangspunkt for en kritikk av borgerlige og "opportunistiske" forfattere tror vi er grundig skolering i marxisme. Hvis dere er uenige i dette bør vi diskutere det.

I neste nummer skal vi prøve å vise hva vi mener er galt med enkelte teorier og retninger. Det vil gis endel eksempler.

Landsmøtet.

Landsmøtet krever en innrørende debatt i lagene før representantene slippes av gårde. Representantene er sent av laget og skal gi uttrykk for lagets mening, ikke sin egen. De må imidlertid gjennom medlemsmøter (eller direkte henvendelser til representantene) få et mest mulig korrekt bilde av lagets innstilling til forskjellige saker. Siden vi nå snart må ta det første møtet tror vi det er riktig å informere om hva vi kan vente oss. Sommerleiren gir i så måte et visst innblikk.

Noen saker er kort nevnt. I dette numret trykker vi opp tre forslag som vil komme opp. Dokument I er et forslag til ny politisk "plattform" for SUF. Vårt nåværende program er neppe helt i pakt med SUFs nivå idag. Forslaget er utarbeidet av: T. Ø. n, S. K. sen og T. M. e. Forslaget er ment som et midlertidig program siden organisasjonen er i så sterk utvikling. Etter heftig debatt på sommerleiren ble det fra forslagsstillernes side sagt at forslaget skulle tas tilbake og at et nytt skulle utarbeides.

Det ble imidlertid understreket at det nye forslaget på vesentlige punkter vil falle sammen med det vi offentliggjør her. Det nye forslaget vil også bli trykt opp i bulletinen og debattert på medlemsmøtene før landsmøtet.

Skoleprogrammene (dokument 2 og 3) ble også drøftet på sommerleiren. Begge programmene ble sterkt kritisert.

Oslo-forslaget fikk anerkjennelse for sin analyse av skolens rolle i det kapitalistiske samfunn. Det ble innvendt at dette ikke var et program. Foruten en analyse av forholdene inneholder forslaget synspunkter om hvordan vi bør stille oss til skolen i dag for å få avslørt borgerskapets bruk av den for å fremme sine snevre interesser. Forslaget inneholder ikke nok om hvordan vi mener skolen skal virke, hvordan vi vil bygge en skole (f.eks. på Marxistisk grunnlag).

Den største svakheten ved Trondhjemsforslaget var (i følge den kritikk som ble reist) dens svake og særlig vinglete ideologiske grunnlag. Forslaget er utarbeidet i en studiesirkel der ikke alle deltagerne var medlemmer av SUF. Det bærer preg av dette og virker på mange måter som et kompromiss der alle grupper har fått med litt hver. Her hersker den vildeste politiske forvirring, der Nie tzsche, Marx og Summerhill trekker i hver sin retning. (Når det gjelder Summerhill og for den saks skyld Forsøksgymnasiet vil vi senere komme med en kritikk, bl.a. med en artikkel av kamerat Helge Ø fra Grefsen/Sinsen SUF). Det er vanskelig for oss her å kritisere forslagene i detalj. Vi tror dette bør tas opp på medlemsmøter.

Solvkritikk.

Dette nummer har dessverre ikke blitt så godt i utformingene. Undertegnede tar ansvaret for dette og vil prøve å presentere bedre reformuleringer i følgende numre. Som unnskyldning får tjene at vi synes det er om å gjøre å få dette nummeret ut så raskt som mulig. Vi håper likevel at dere greier å grave dere gjennom tåka og få tak i essensen av dette. Dersom dere synes språkbruken er støtende eller på annen måte uheldig ber vi om at dere sier fra så skal vi prøve å rette på dette. Undertegnede har også endel trykkfeil og: ~~xx~~ på samvittigheten denne gang. Pål Ivar B n.

P.s. Tsjekkoslovakia.

I disse dager har Sovjet begått den usedvanlige dumhet å innvandre Tsjekkoslovakia. Vi tror laget kan lære en god del av det som her har skjedd og vil oppfordre til å diskutere dette.

Forslag til politisk plattform for Sosialistisk Ungdomsforbund.

I

Det teoretiske grunnlaget for vårt arbeid

1. Målsetting og klassegrunnlag.

SUF er en revolusjonær klassekamporganisasjon, som kjemper for å skape et sosialistisk samfunn i samsvar med de virkelige interessene til arbeiderklassen og de breie lag av folket. Erfaringene fra 100 års klassekamp er summert opp i marxismen-leninismen, som derfor er den revolusjonære teori som virkelig uttrykker arbeidsfolks interesser. SUF vil anvende marxismen-leninismen på norsk virkelighet og på norske arbeidsfolks kamp. Uten teori blir praksis blind, uten praksis blir teori meningsløs. Vi må skolere oss i teorien ved stadig å anvende den i - og føre den tilbake til praksis. Dette er en sentral oppgave for alle SUF-lag og medlemmer.

2. Den sosialistiske revolusjonen.

SUF er en revolusjonær organisasjon fordi SUF avviser "den parlamentariske vei til sosialismen", dvs. ideen om at sosialismen kan gjennomføres ved vedtak i Stortinget, som settes i verk av klassestatens organer.

SUF står på det standpunkt at sosialismen kan gjennomføres bare ved en revolusjonær omveltning av det kapitalistiske samfunn. Bare folket sjøl kan skape sosialismen. Ba e en brei bevegelse av det arbeidende folk kan ta kontrollen over produksjonsmidlene, knuse monopolkapitalens makt over folket, knuse kapitalens byråkratiske stat og opprette folkets egne, demokratiske maktorganer. Disse får nødvendigvis form av arbeiderklassens demokratiske diktatur, som er demokrati for folket - diktatur over kapitalen.

SUF vil derfor tålmodig arbeide i massene for å forene seg med dem, skape og hjelpe bevegelsen i dem frem mot den sosialistiske revolusjon. Dette betyr ikke at SUF tar avstand fra arbeid i parlamentet. Men arbeidet her må underordnes massebevegelsens behov, og derfor bare tjene til å skape bevegelse i massene. Først når ideen slår rot i folket, blir den en materiell kraft.

3. Proletarisk internasjonalisme.

Monopolkapitalen har sitt internasjonale uttrykk i imperialismen, ledet av USA-imperialismen.

Sosialismen i verdensmålestokk kan bare nå sin endelige seier når kapitalismen i verdensmålestokk er knust - dvs. når imperialismen er knust.

Folket i Norge har felles interesser med flertallet av verdens arbeidende og undertrykte. SUF solidariserer seg derfor med alle som kjemper mot imperialismen; med folkene i de land og områder som allerede har befridd seg, med vietnams folk og frigjøringskrøslene i Asia, Afrika og Latin-Amerika, med kjempende arbeidere og studenter i frankrike og andre vest-europeiske land, og med de revolusjonære afro-amerikanerne og andre fremskrittsskrefter i USA sjøl. Deres fiender er våre fiender - deres kamp er vår kamp.

SUF bekjemper de borgerlige byråkratikkene som har tatt makta i Sovjet-Unionen og mange øst-europeiske land, fordi de gjør felles sak med imperialismen og gjeninnfører gradvis kapitalismen i de områder de behersker.

Det er en viktig del av vår internasjonalistiske oppgave å støtte all kamp fra folkene i disse landa med sikte på å hindre gjeninnføring av kapitalismen og skape virkelig sosialistisk arbeidermakt.
ARBEIDERE OG UNDERTRYKTE I ALLE LAND, FOREN DERE!

II

Våre viktigste arbeidsoppgaver.

1. Kamp mot kapitalen.

Monopolkapitalens undertrykkelse fører alltid til motstand. SUF må forene seg med, artikulere og lede den spontane motstand som oppstår på alle de områder der monopolkapitalen øver undretrykkelse. SUF må derfor ta opp og kjempe for de store masser av arbeideres, fiskeres, småbrukeres, og fremskrittssvennlige studenters og intellektuelles rettmessige krav.

Interessekamp er en viktig del av kampen mot monopolkapitalen. SUFere må derfor kjempe på arbeidsplassene, på skolen, universitetet osv. for å utvikle interessekampen.

Men denne kampen kan ikke i seg sjøl endre samfunnet, og kan dermed ikke i seg sjøl bli noen hovedsak. Den må hele tida drives med det mål for øyet å forene vår organisasjon med massene, for dermed å tjene, mobilisere og organisere massene. Gjennom klassekamp får massene forståelse for kapitalismens natur. Gjennom seire og nederlag vinner de erfaring, lærer å skille mellom venn og fiende og får tillit til sin egen styrke.

Interessekampen må hele tida brukes som et middel til å nå opp til et høyere politisk nivå. Den skal vekke og binde sammen massene til hovedstøtet mot kapitalen. Interessekampen må derfor knyttes sammen med de langsiktige, politiske mål, og ikke opportunistisk atskilles fra dem.

2. Kamp mot imperialismen.

Den norske monopolkapitalen er alliert med og direkte underordnet imperialismen, og kan ikke beholde makta uten å støtte seg på den. Av kampen mot kapitalen i Norge følger kamp mot imperialismen.

Mobilisering til støtte for verdens kjempende folk - i dag særlig til støtte for folket i Vietnam, som står i forreste rekke i kampen - svekker imperialismen i verdensmålestokk, samtidig som den åpner det norske folks øyne for nødvendigheten av dens fall.

NATO er USA-imperialismens viktigste redskap til å kontrollere og beherske Norge. EEC-medlemskap vil styrke imperialismens kontroll. Kamp for norsk uavhengighet vil legge grunnlaget for sosialismen, for uten at Norge rives ut av imperialismens klør kan ingen norsk sosialisme seire. Gjennom forståelse av NATO og EEC vinner arbeiderne djupere forståelse for kapitalismens virkelige natur, og særlig av statens og militærapparatets betydning.

Som interessekampen må det anti-imperialistiske arbeidet ikke sees som noe mål i seg sjøl, men som et middel til å vekke massene og fremme den sosialistiske revolusjonen.

3. Kamp mot opportunisten.

Høyresosialdemokratiet - i Norge Arbeiderpartiet - tjener åpent monopolkapitalens og imperialismens interesser. AP's regjeringspolitikk var å legge alt til rette for kapitalen og gå i bresjen for medlemskap i NATO og EEC. AP har tilrevet seg ledelsen i fagbevegelsen, og bruker den etter evne til å holde arbeidernes lønnskamp nede.

Høyresosialdemokratiet brukes av monopolkapitalen til å undertrykke arbeiderne. Dersom SUF ikke bekjemper sosialdemokratiet, ville vi synke ned på sosialdemokratiets nivå, og i likhet med det bli arbeiderklassens fiender. SUF bekjemper og avslører høyresosialdemokratiets ledere, for å vekke og forene oss med dets ærlige sympatisører og medlemmer. SUF vil lojalt støtte fagbevegelsen og gjøre felles sak med alle ærlige krefter der som vil kaste ut pampene og gjeninnføre det faglige demokratiet og føre virkelig kamp. SUF avviser alle strømninger som går inn for kompromiss med sosialdemokratiets ledere og sosialdemokratisk tankegang: venstresosialdemokratene som avviser nødvendigheten av revolusjon, og sovjetrevisjonistene og deres tilhengere, som forsvarer sovjetledernes knefall for imperialismen og kapitalen.

Tilløp til borgerlig tankegang i våre egne rekker vil stadig oppstå. De kan ha åpent reformistisk eller revisjonistisk form, dvs. gå fra sosialismens grunnleggende sannheter og forfalle til perspektivløs brødpolitikk. Eller de kan ha venstreopportunistisk form: dogmatisme og sekterisme, dvs. at man i stedet for å ta alvorlig på problemene forfaller til frasemakeri og "revolusjonært skrik og skrål. Slike feil må konstant bekjempes ved at det i organisasjonen utøves kameratslig kritikk og sjølkritikk.

Avvisning av borgerlige ideer i arbeiderbevegelsen, i våre egne rekker og i oss sjøl er en viktig del av klassekampen. Uten fast sammenknyttede rekker av bevisste revolusjonære som regelmessig rensar seg for borgerlige feil kan SUF ikke være til virkelig nytte i arbeiderbevegelsens kamp.

DOKUMENT 2:

SKOLE, STAT OG SAMFUNN.

1. Undervisningen som produksjon.

Det kapitalistiske samfunnssystem har behov for mennesker med et spesielt reaksjonsmønster - mennesker med et spesielt forhold til seg selv og omverdenen - og mennesker med de nødvendige for å administrere samfunnssystemet videre. Den monopolkapitalistiske økonomien har behov for mennesker med spesielle typer tekniskviten og administrative og manipulative egenskaper.

En kapitalistisk økonomi registrerer bare de behov som kommer til uttrykk i form av økonomisk etterspørsel på markedet. Denne etterspørsel dekkes gjennom vareproduksjon. Samfunnssystemets behov for spesielle typer mennesker tilfredsstilles ved at en del av økonomien - skolene - produserer slike mennesker. Staten, fylkene, kommunene eller private eier produksjonsmidlene: bygninger og undervisningsmateriell. Lærerne er ansatte lønnsarbeidere. Nyinntatte elever er

råvarer. Nyuteksaminerte elever er ferdigproduktet. Varen blir omsatt på arbeidskraftmarkedet. Arbeidskraft er i likhet med alle andre varer utstyrt med varedeklarasjon: eksamensvitnemål. Prisen på varen er stort sett bundet til bearbeidingsgraden.

2. Statlig maktmiddel.

Statens funksjon er å opprettholde status quo mellom privilegerte og underprivilegerte klasser og interessegrupper i et samfunn. For å kunne fylle sin oppgave må staten benytte fysisk og psykisk vold. Statens viktigste voldsmidler er: administrasjonsbyråkratiet, militærvesenet, politiet, skolene og kirken. Skolene er statens viktigste middel for psykisk vold - mental manipulasjon. Formelt har den norske staten skaffet seg full kontroll over all undervisning i Norge. De fleste undervisningsinstitusjoner er direkte underlagt staten. Staten skal etter norsk lov overvåke all undervisning som finner sted i private skoler. (Dersom en privat skole ikke fyller departementets krav til lærere og undervisningsmateriell, kan den kreves nedlagt.)

Menneskerettighetserklæringen som Norge har ratifisert, gir foreldrene rett til å velge barnas oppdragsel og utdanning. I Norge gjelder denne retten fullt ut bare religionen - dersom foreldrene ikke er medlemmer av statskirka. I tillegg gir norsk lov formelt rett til å velge hvilket av de to norske språk barnas pensumbøker skal være trykt på.

Staten har formelt - som regel også reelt - full kontroll over både form og innhold til all undervisning som finner sted i Norge.

Ved å bestemme hvordan undervisningen skal drives (forma) sørger staten for produksjon av en autoritær og manipulerbar psyke. Voldsmidler er: disiplin, oppmøteplikt, meldebok, rutine, ydmykelser, kunnskapsdosering, avhøring, salmeverspugg, lekser, prøver, eksamener, disiplinærstraff. Menneskene trenes - dresseres - til manipulasjon. Ved å bestemme over innholdet, fastlegger staten hva menneskene skal vite og stort sett hva de ikke skal vite.

Folkeskolen og ungdomsskolen er gjort tvungen for alle. (Rekrutt-skolen er tvungen for knapt halvparten.) På denne måten søker staten å sikre seg kontroll over de nye generasjoners reaksjonsmønster og kunnskaper. Dersom staten klarer å få skolen til å fungere slik makthaverne skulle ønske, ville staten aldri behøve å benytte fysisk vold. Denne oppgaven vil vår stat aldri klare. Dertil er systemets indre motsetninger for skarpe.

3. Noen virkninger av det nåværende undervisningssystemet.

Elevene får store kunnskaper, men liten innsikt. De vet mye, men forstår lite. Skolesystemet motiverer elevene til å kunne gjengi lærernes utsagn og lærebøkernes innhold. Målet for kunnskapstilegnelsen blir å kunne løse eksamensoppgavene. Lærenes og lærebøkernes utsagn blir ikke kritisert, men assimilert. Teorienes logikk blir ikke kontrollert. Kunnskapene blir ikke etterprøvd i praksis. Elevene får en overdreven respekt for boklig lærdom og formelle autoriteter. Formelle kunnskaper kommer til å bety alt, mens konkret innsikt blir foraktet og undervurdert. Elevenes undertrykte motivasjon resulterer i at elevene forstår "at tvang er nødvendig dersom mennesker skal lære noe.: "Uten tvang vil den alminnelige latskap føre til samfunnets og levestandardens endelige sammenbrudd."

4. Frihet: begrep og realitet.

Vi forstår med frihet: fravær av tvang, dvs. hindringer for menneskelig aktivitet og utfoldelse. Med tvang mener vi både ytre, fysiske innskrenkninger, og indre, psykiske stengsler: hemninger. Fysisk vold, ytre tvang, er vanskelig å skjule, lett å gjennomskue. Åpen vold er derfor et farlig redskap, som ofte kan føre til at menneskene reiser seg med makt mot undertrykkelsen. Psykisk vold, innskrenkning av friheten gjennom psykiske hemninger, er langt vanskeligere å avsløre: hemningene vil bli fortrent, og individet vil rasjonalisere sin atferd, dvs. konstruere falske grunner for den. Disse rasjonaliseringene oppfatter individet bevisst som virkelige og tilfredsstillende grunner for sin atferd. De hemmede, autoritære, ufre menneske gjør tvangen til en del av seg selv og kjemper mot sin egen frigjøring. (Et slående eksempel på dette er et kontrarevolusjonens kamper ikke blir utkjempet av den herskende klasse selv, men av undertrykte som identifiserer seg med det systemet som undertrykker dem i en grad at de er villig til å dø for det.)

Ut fra dette er det klart at psykisk vold som fører til indre ufrihet er det beste redskap som finnes for undertrykkelse. Den falske bevissthet er derfor frigjøringens farligste fiende. Den borgerlige skolens samfunnsbevarende funksjon er nettopp gjennom psykisk vold å produsere falsk bevissthet hos menneskene.

5. Tradisjon -- barneoppdragelse som forberedelse til ufrihet.

Ut fra det som er sagt om indre ufrihet, er det klart at foreldrene i stor grad overfører sine fordommer til barna gjennom "oppdragelsen". "Foreldrene gjør uvilkarlig barna til noe som likner på dem selv - det ... kaller de "oppdragelse" -, ingen mor tviler i grunnen av sitt hjerte på at når hun har født et barn, har hun skapt seg eiendom, ingen far stiller spørsmål ved sin rett til å underkaste barnet sine egne begreper og verdinormer..... Og liksom faren, så ser (nå) også læreren, standen, presten, herskeren i ethvert nytt menneske en gledelig anledning til å utvide sitt maktområde." (Nietzsche: "Zur Naturgeschichte der Moral.") Derfor vil de fleste barn allerede være mer eller mindre autoritært formet når de begynner på skolen. Desto viktigere er det at de på skolen får anledning til å utvikle seg fritt i samspill med hverandre.

6. Fri skole for frie mennesker.

Den borgerlige skolen lærer barna å stille opp på rad, sitte pent i ro, osv. så de kan bli avvent med å leke og være "urolige". Nysgjerrighet blir møtt med platthet, løgn, "det vil du forstå når du blir stor" - inntil elevene mer eller mindre avfinder seg med sin rolle; å ta passivt imot det lærerne og lærebøkene finner for godt å dosere, uten å stille vanskelige spørsmål. Slik blir menneskene temmet. Læreprosessen blir redusert til dressur av lydige, hemmede autoritærtro, undertrykte barn - eller som skoleloven uttrykker det: "gagns menneske" - selvsagt til gagn for det bestående undertrykkelses-systemet, ikke for menneskene!

En fri skole må ta utgangspunkt i menneskenes naturlige dynamikk. Hos barn er denne dynamikken særlig framtrædende: de loker, oppdager nye ting, stiller spørsmål, vil lære. Skolen må stimulere dynamikken hos barna i stedet for å hemme den. Det er ingen grunn for, men svært sterke grunner mot at barna skal presses inn i et fasttømret mønster, et skjema fastlåst av miljøskadede moralister.

Barna bør selv velge mellom lek og undervisning. All erfaring viser at barn ønsker å lære, men lysten kan drepes ved å tvangsføre dem i stedet for å stimulere deres egen nysgjerrighet, dvs. lyst til å skaffe seg innsikt. Den oppkonstruerte inndelingen i klasser må falle bort: barna bør rykke frem innen de forskjellige fag etter egen lyst, evne og utvikling.

Lærerens oppgave i en fri skole er å stimulere og oppmuntre elevene, komme med forslag, gi av sin innsikt og erfaring. Lærer og elev er partnere i en prosess som bygger på gjensidig åpenhet og tillit, en prosess hvor begge parter utvikler seg med hjelp av hverandre. Skolen må organiseres av elevene og lærere i fellesskap. Demokrati i skolen er ikke noen liberal ide som må gjennomføres fordi vi skal oppfylle menneskerettserklæringen, men både forutsetning for og uttrykk for det forhold mellom mennesker som kjennetegner en dynamisk kommunikasjons- og læreprosess.

Skolen må ikke begrense seg til ren lek for moro skyld, og undervisning i det abstrakte. Etter hvert som de vokser til, bør barna få anledning til å prøve seg på "ordentlige" arbeidsoppgaver av forskjellige slag. Slik vil de både tilegne seg ferdigheter som de kan ha glede av og som kan komme vel med, og de vil oppleve en naturlig overgang fra ren lek til målrettet virksomhet, arbeid.

En skole slik den her er skissert, bør helt kunne unngå å frembringe tapere. Tapere er tapere i forhold til fast oppsatte krav i "normalplanen". I en fri skole får hver enkelt elev adgang til å utvikle sine egne evner, sitt eget særpreg, uten frykt for å bli ydmyket dersom hun eller han ikke følger "normen".

En fri skole hvor elevene selv har reell innflytelse på sin situasjon, Medbestemmelsesrett, ansvar, vil i en ganske annen grad enn den autoritære skole gjøre menneskene i stand til å leve sitt liv ut fra sin egen personlighet, sine egne forutsetninger, i stedet for ut fra et sett overleverte, ofte falske verdibegreper. En fri skole er forutsetning for frie mennesker, frie mennesker er forutsetning for et fritt samfunn av mennesker. Et fritt samfunn av frie mennesker er forutsetning for å gjøre slutt på krig, undertrykkelse, nød og elendighet. Revolusjon i skolen er en viktig del av revolusjoneringen av verden.

EN FRI SKOLE I ET SAMFUNN MED STERKT BEGRENSET FRIHET:

En fri skole er en skole hvor forholdet mellom menneskene ikke er forkludret med irrasjonell, autoritær disiplin, hvor det ikke forkynnes autoritær religion, hvor det ikke drives seksuell undertrykkelse, hvor deltagelse i undervisningen er frivillig, og hvor alle skolens medlemmer har like stor reell makt i skolens organisasjon og drift. Et typisk kapitalistisk manipulasjonsdemokrati er i virkeligheten ikke tjent med frie mennesker, men som frihetens og demokratiets edle beskytter er det programfestet til å være det. Det kan derfor ikke føre en rasjonell argumentasjon mot en fri skole, men vil heller prøve å tie den i hjel eller stoppe den med lovens eller byråkrajets hjelp. Vårt beste våpen må derfor ligge i en stadig og utbredt informasjon og en permanent diskusjon. Psykologisk og sosiologisk informasjon kan fortelle at nevroseser, en rekke sinnslidelser, magesår, og andre psykosomatiske lidelser, alkoholisme, seksuelle vanskeligheter generasjonsmotsetninger, kontaktløshet, ulykkelige ekteskap, selvmord og en rekke andre sykdomstegn ved vårt samfunn, som oftest kan føres tilbake til uheldige forhold i barndom og ungdom, forhold som erfaringsmessig ikke vil oppstå på en i ytterste konsekvens fri skole.

Erfaringene fra Summerhill viser at den tekniske standard på skolebygningene betyr lite i forhold til skolens organisasjon, og at rene negler betyr mindre enn forholdet mellom menneskene (noe de fleste sikkert innerst inne også vet, men ikke har klart nok for seg.) (Kfr. A.S.Neill: Summerhill og A.S.Neill: Spørsmål om Summerhill. Begge på Pax Forlag.)

Vi kan også vinne tilslutning hos mange foreldre ved å agitere for lek og mot lærdomsinnbankningen. Dette forde de fleste foreldre mer eller mindre husker hvor følt de hadde det på skolen.

Erfaringene fra Summerhill viser at en som ikke vil lære noe, ikke trenger ha det vondt for det. Skolen behøver ikke være et onde som man må igjennom, det finnes alternativer. Man kjenner eksempler på frie skoler hvor barna frivillig har lært like mye som barn på tradisjonelle skoler under tvang.

I vårt samfunn i dag må initiativet til å danne frie skoler komme nedenfra, fra mindre interessegrupper. I begynnelsen må man nok basere seg på å finansiere skolen selv. Men etter hvert som skolene blir innarbeidet og viser sin levedyktighet, må målet være å få finansieringen over i kommunal og statlig regi, slik at ikke de enkelte foreldres økonomi skal ha noen betydning.

Skolene kan være av de tradisjonelle typer: barnehager, barneskoler, ungdomsskoler, gymnas, "lærerskoler" osv., men man bør ikke engste seg for å bryte med de tradisjonelle, til dels irrasjonelle skranker mellom emne- og fagområder. Vi bør vokte oss for å tro at myndighetenes tiltak med "omfattende pedagogisk forsøksvirksomhet i skolene" er noe reelt framskritt, de bringer ikke noe nytt inn i skolesystemene de er kun et ledd i effektiviseringen av de tradisjonelle skoletypene som læreanstalter.

Taktikk

Arbeidet for å skape en fri skole er etbledd i arbeidet for å skape et fritt og sosialistisk samfunn. Skolerevolusjonen er en del av en sosial revolusjon. I arbeidet for å skape en fri skole må vi benytte to former for taktikk: 1. Å etablere frie skoler utenfor det eksisterende skolesystemet (Summerhill, Forsøksgymnaset). 2. Å arbeide innen det eksisterende skolesystemet for å endre dette. Disse to formene for taktikk utfyller og forsterker hverandre. Ingen form for propaganda er bedre enn praksis (i form av frie skoler.) Forsøksgymnaset er til stor hjelp for elevene i det ordinære gymnaset.

Det er sosialisters oppgave å få foreldre, lærere og elever til å organisere frie skoler. Samtidig må sosialister yte all mulig støtte til elever og studenter innen det eksisterende skolesystemet i deres kamp for å frigjøre menneskene fra ytre tvang og manipulasjon.

"SKOLE" I ET SOSIALISTISK SAMFUNN:

Den ytre individuelle friheten for et hvert menneske innenfor et samfunn er avhengig av det materielle (økonomiske) utviklingsnivået som dette samfunn befinner seg på. Videre spiller sjølsagt de mellommenneskelige relasjonene innenfor samfunnet en viktig rolle. De vestlige kapitaliststatene (vestens demokratier) er høgt utviklet når det gjelder materiell (økonomisk) standard. Men de mellommenneskelige relasjonene er av typisk manipulativ (autoritær) art.

Et sosialistisk samfunn er et samfunn med størst mulig grad av menneskelig frihet innenfor frihetsskrankene som det materielle (økonomiske) utviklingsnivået skaper.

For å bevare den permanent revolusjonære strukturen, må læring i

et sosialistisk samfunn ikk e være forbeholdt skoler. Frie mennesker søker innsikt når det er motivasjon (behov) til stede. Innsikt med reell forståing oppnås best i samfunnet, og ikke i strengt avgrensede institusjoner med læring som formål (skoler). Frie mennesker i et sosialistisk samfunn vil være i stand til å gi innsikt og søke innsikt når det er behov for det.

Kommunikasjonen mellom menneskene øker, og alle mellommenneskelige relasjoner blir antimanipulative og demokratiske.

Behovet for skoler faller bort. Læring integreres innenfor annet samfunnsliv og produksjon.

Læring blir ikke lenger forbeholdt bestemte aldersgrupper.

Å gi innsikt blir ikke lenger forbeholdt en bestemt yrkesgruppe.

Alle mennesker blir lærere og alle mennesker blir elever.

Alle mennesker blir kritiske revolusjonære.

Løst skissert er dette målet vårt når det gjelder læring. Dette målet er selvsagt ikke oppnåelig innenfor et ikke-sosialistisk samfunn (klassesamfunn).

STOL PÅ EGNE KREFTER: OPPRØR ER BERETTIGET:

DOKUMENT 3.

UTKAST TIL SUFs SKOLEPROGRAM

I henhold til vedtak på siste landsmøte har Oslo/Akershus SUF hatt gående en skolekomite som har arbeidet med å forfatte et forslag til skoleprogram for SUF. Disse har vært med på komiteens møter og deltatt i utformingen av det følgende forslag, Thond I k, Astor I n, Frode He d, Siri B law He n, Astrid J n, Bjørn I i.

Skolesystemet i det kapitalistiske samfunn.

Utbyttinga.

Det kapitalistiske samfunn eksisterer og blir opprettholdt gjennom ei stadig tiltakende utbytting av proletariatet. En del av dette proletariatet er sysselsatt i skolesektoren som lærere, elever eller administrativt personale. Lærere og administrasjonsstaben er lønnsarbeidere som selger sin arbeidskraft til staten. Elevene er sysselsatt med å produsere sin egen arbeidskraft, - for siden å selge denne. Alle disse gruppene har proletariatens fremste kjennetegn: de eier ingenting utenom sin egen arbeidskraft. Ved å selge arbeidskraften kan proletariatet eksistere i det kapitalistiske samfunnet. Ved å selge arbeidskraften produserer proletariatet en merverdi som kapitalismen tilegner seg. Dette er grunnlaget for kapitalistenes profitt. Merverdiskapninga og tilegnelsen av profitt kan bare skje fordi proletariatet er en eiendomsløs klasse. Skoleungdom står derfor i samme st stilling som arbeidende ungdom og arbeidsfolk ellers: De eiendomsløses situasjon.

Skolen som en del av staten.

"Staten" er formelt det administrative apparat som står til rådighet for en hver gruppe som får flertall i parlamentet. Dette formelle er er imidlertid bare ei forvrengning av statens egentlige karakter. Staten har alltid vært et redskap for det bestående, et organ for å gjennomføre den herskende klassens vilje. De forskjellige former staten antar, skolesystemet, hæren, politiet osv. representerer ulike maktmidler som den herskende klasse utnytter i klassekampen. Den norske stat, og dermed det norske skolesystemet er derfor et redskap for monopolkapitalen i Norge.

Utviklinga av den kapitalistiske økonomi har betydd ei stadig tilspissing av systemets motsetninger, først og fremst av hovedmotsetningene i systemet, forholdet mellom kapitalistklassen og arbeiderklassen. Statsapparatet har vokst fram parallellt med, og på grunn av klasse-motsetningenes skjærpede karakter. "Staten," sier Lenin, "er et uttrykk for klasse-motsetningenes uforsonlighet." Utviklinga fram til i dag ha vært en eneste stor bekreftelse på riktigheten av ut-sagnet. Statsapparatet har vokst i omfang, blitt stadig mektigere og utviklet stadig nyere og mer raffinerte organer. Hele veien har dette vært ei følge av den økende motsetningen mellom kapitalistene og arbeiderne. Tvungen lønnsnemnd oppsto på grunn av faren for general-streik, gymnasets forsøksråd som en følge av faren for elevrevolt. Alle slags samarbeids- og kontaktorganer er grodd fram på et hvert samfunnsmessig område som en følge av klassekampens altomfattende gyldighet. Statsapparatet uttrykker alltid den herskende classes administrative og voldelige kamp for fortsatt herredømme.

Innefor statsapparatet eksisterer ei generell arbeidsdeling. Skolesystemets oppgave er å organisere produksjonen av arbeidskraft, altså de nødvendige kunnskaper for å holde produksjonen i gang. Men utdanningssystemet kan ikke begrense seg til rein teknisk skolering. Ved sida av den tekniske kunnskapsformidlinga har skolesystemet en såkalt almendannende funksjon. Dette går ut på at arbeidskrafta ikke bare skal ha de nødvendige tekniske kunnskapene, men at den også må akseptere de prinsipper og lover som produksjonen i det kapitalistiske samfunn er underlagt. Skolens oppgave blir derfor tosidig, på den ene sida å produsere teknisk kunnskap, på den andre sida å produsere ideologi, den ideologi som rettferdiggjør produksjonsforholda. Skolens oppgave blir også å "bygge denne ideologien inn i elevene". Dersom arbeidskrafta ikke aksepterer de forhold den skal virke under, blir den ubrukelig for dette samfunnet, og farlig for den klasse som profiterer på produksjonen i dette samfunnet. Arbeidskrafta må for en hver pris være lydige arbeidskraft. Men arbeidskrafta tilhører i siste instans arbeideren. Følgelig blir det skolens oppgave å skape en lydige arbeiderklasse. Ved hjelp av et system av straff og belønning, blir denne ideologien "bygd inn i" elevene. Karakter-systemet, isolering (utvisning og gjensitting), angiveri ("dette må vi snakke med foreldrene om") og et "splitt og hersk" opplegg gjennom elevvakter, ordensmenn osv., = dette er noen av midlene som monopolkapitalen gjennom staten bruker mot elevene for å splitte dem opp, frarøve dem klassebevisstheten, og sette konkurranse og klatrementalitet i stedet. I verket "Det norske samfunn" skriver den konservative magister i sosiologi, Tore Lindbøkk: "man lærer å forstå at i samfunnet pågår konkurranse, = og lærer også å akseptere at i denne konkurransen skal den som yter mest gå foran, - ja ha rett til å gå foran. Slik lærer barna i skolen at det i tillegg til en grunnleggende likhet mellom menneskene også eksisterer bestemte former for rettferdig ulikhet. Med dette bringes gradvis konkurransesamfunnet

inn på elevene,-- forståelsen av at i en verden hvor de skal ha sin plass og sitt lev brød, er intet gitt på forhånd,-- det er opp til en selv og ens ytelse å avgjøre hvilken vei det skal bære. Samtidig lærer eleven å akseptere dette systemet, at det representerer rettferdighet endog i de tilfelle hvor han selv er blant taperne i konkurransen.

Som marxister kan vi trekke følgende konklusjon om skolesystemets betydning for, og sammenheng med den kapitalistiske produksjon og produksjonsforholda:

Produksjonen og arbeidsdelinga nødvendiggjør skolesystemet,-- skolesystemet rettferdiggjør og opprettholder produksjonsforholda, bekjemper elevenes og lærernes klassebevissthet og utbytter arbeiderklassen på skolebenken.

SUFs skolearbeid i dag.

Vår oppgave er å skape bevegelse i massene. Folket og bare folket er den kraft som skaper verdenshistorien. Vår oppgave på skolen er å bevisstgjøre proletariatet om sin stilling som utbytta klasse, altså påpeke konkret at lærere og elever skaper profitt for monopolkapitalen. Videre blir det vår oppgave å lede den spontane motstand som oppstår i visse situasjoner og føre den spontane motstand opp på et stadig hogere nivå.

Vår holdning til lærere må være å påpeke deres felles interesser med elevene i kampen mot monopolkapitalen. Vi må stadig vise det uholdbare i lærernes situasjon overfor elevene. På den ene side et antagonistisk element, lærerne representerer monopolkapitalen overfor elevene. På den annen side et ikke-antagonistisk element, lærerne og elevene tilhører lønnsarbeidernes klasse og har felles interesser. Læreren er til sjuende og sist en representant for den klassen han blir utbytta av. Dette forholdet må vi skape bevissthet om og siden lede denne bevisstheten videre. Stort sett må forholdet lærer/elev behandles som en motsetning i folket.

Når det gjelder elevråd er det viktig å slå fast at disse inngår som en del av det borgerlige formaldemokrati i skolen. Elevråd er institusjoner som bidrar til å opprettholde det bestående system, elevrådene kan aldri bli maktorganer for elevene. En skal imidlertid være oppmerksom på at det i enkelte tilfelle kan være taktisk riktig å erobre elevrådene for derved å vise elevrådenes maktesløshet i tilspissa situasjoner. Dette kan virke bevisstgjørende i og med at det avdekker fordekte motsetninger.

Når det gjelder gymnassamfunnene og NGS, må holdninga i hovedsak være den samme. Vi skaffer oss aldri reell makt over skolesystemet ved å erobre de maktposisjoner borgerskapet på forhånd har overlatt oss for husfredens skyld. Derfor må vi anse det som tjenlig å erobre makta i gymnassamfunn dersom vi propagandemessig kan tjene på det. Det er her viktig å huske at NGS på forhånd har begått politisk sjølmord ved å vedta at den ikke kan ta opp religiøse og politiske spørsmål. Innholdet i dette vedtaket ble avslørt av NGS-ledelsen sjøl i og med Peru-aksjonen. NGS er et nytt eksempel på det borgerlige statsapparat og det borgerlige formaldemokratis klassekarakter. Skal vi erobre dette apparatet må det være for å knuse det.

Det samme er tilfelle når det gjelder studentdemokratiet. Dette demokratiet er et demokrati for borgerskapet, og kan aldri tjene proletariatet ved universitetet. Men her som ellers kan det være teknisk riktig å orme i systemet for å avsløre det.

hovedlinja for vår holdning til elevenes organisasjoner må være at de ikke representerer avgjørende maktposisjoner. I stedet for å skaffe oss makt gjennom de eksisterende kanaler, må det være vår oppgave å skape nye organisasjoner, reelle kamperorganisjoner med utgangspunkt

i elevenes interessekamp. Grunnlaget for slike nye organisasjoner, må legges av oss selv gjennom kamp for elevenes (i enkelte tilfelle kanskje også lærernes) rettigheter på grunnplanet ved de forskjellige skoler. Arbeidet blant massene, for massene må i den nåværende situasjon anses som særdeles viktig.

Ei skisse av skolesystemet i det sosialistiske samfunn.

En skal være varsom med å uttale seg i detalj om framtida. Våre utsagn om ei sosialistisk skoleform vil derfor begrense seg til maktforholda generelt.

Proletariatets diktatur.

Fra et borgerlig diktatur, som vi kjenner det i dag som demokrati, til det kommunistiske samfunn, (som vi i dag bare har en visjon av) ligger en periode som kjennetegnes ved at proletariatet må bruke vold mot reaksjonen for å beholde makten. Denne perioden, proletariatets diktatur, skiller seg fra og peker ut over det borgerlige diktatur ved at proletariatet bevisst nytter staten til å avskaffe klassemotsetningene og dermed behovet for statsapparatet, som jo nettopp uttrykker disse motsetningene. Det proletariske diktatur vil gjennom sin virkemåte beskjære statsbyråkratiet, dra makta vekk fra statsbyråkratiet og til folket. Etter hvert vil så staten dø bort av seg selv. For skolesystemet vil dette bety at departementet som avgjørende myndighet blir erstatta av lærerne og elevene sjøl, gjennom at det blir oppretta råd ved hver skole. Disse skolesovjetene kan eventuelt bli ei videreføring av interesseorganisasjonene som er skissert foran. Skolesovjetene må trekke opp de pedagogiske og organisatoriske retningslinjene for skolevirksomheten i samfunnet. Gjennomføringa av disse vedtaka må skje i kontinuerlig samarbeid med partiet, hvis rolle i den etter-revolusjonære periode ikke er behandla her. Hovedoppgaven for disse sovjetene blir å bekjempe alle tilløp til byråkratisering, revisjonisme og maktmonopolisering utafor skolesovjetene. Tendansen til å byråkratisere og standardisere skolesystemet i denne viktige perioden av sosialismens oppbygging, vil naturligvis komme fra tidligere byråkrater i det gamle skolesystemet, men som maoister skal vi alltid være våkne for faren for revisjonisme fra partiet. Her som ellers må de små enheter være seg bevisst sin oppgave som kritiske enheter. I det kommunistiske samfunn får makta sitt genuine uttrykk gjennom folket direkte. I dette samfunn vil byråkratiet være erstattet med folkelige råd som bestemmer samfunnsutviklinga etter de prinsipper som er slått fast i Marxisme-Leninisme-Mao-Tse Tung's tenkning. Veien til dette klasseløse samfunn går gjennom ulike stadier og ulike faser i kampen for å avskaffe klassemotsetningene. Skal vi lykkes, forutsetter det et sterkt parti. Men uten at folket, altså massene, gjennom en kontinuerlig bevisstgjøringsprosess blir det sentrale element, er det klasseløse samfunn ikke mulig. Massenes frigjøring må være deres eget verk.

Bekjennelse.

Der er ingen mening med livet?
Du sier: Vi fødes og dør,
men er der et mål for det hele,
en hensikt med alt det vi gjør?

Jeg kjenner en mening med livet.
Det er at du gjør din plikt
i stort og i smått mot din klasse-
i handling, i tanke og dikt.

Det er at du aldri gir etter
for løfter om laurer og lønn,
men trossig og hatefull kjemper
for rettferd og fred for din sønn.

Ti selv har du intet å håpe.
Lykken er ikke for deg.
For fremtidens slekt skal du åpne
en bedre og lysere vei.

Jeg kjenner en mening med livet.
Det er i de navnløses hær
å kjempe for arbeiderklassen
med tanke og sang og gevær.

Rudolf Nilsen.